ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 20ής Απριλίου 1989

σχετικά με πρόγραμμα ενίσχυσης της γερμανικής κυβέρνησης υπέρ συμβάσεως ναυπήγησης για την οποία υπάρχει ανταγωνισμός μεταξύ ναυπηγείων σε διάφορα κράτη μέλη

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(90/223/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού έταξε στα ενδιαφερόμενα μέρη την προθεσμία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 87/167/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26ης Ιανουαρίου 1987 σχετικά με τις ενισχύσεις στις ναυπηγικές εργασίες (1), και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 5,

Εκτιμώντας ότι:

I

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας 87/167/ΕΟΚ, η ολλανδική κυβέρνηση, με τέλεξ της 24ης Ιουνίου 1987, ζήτησε από την Επιτροπή να παρέμβει σε υπόθεση ενίσχυσης που αφορούσε τον ανταγωνισμό μεταξύ ναυπηγείων σε διάφορα κράτη μέλη για σύμβαση ναυπήγησης σχετικά με την κατασκευή βυτιοφόρου χωρητικότητας 1 700 cgt προοριζόμενου για τη μεταφορά οίνου για λογαριασμό του γερμανού πλοιοκτήτη Paul Häse KG.

Ταυτόχρονα, η ολλανδική κυβέρνηση ενημέρωσε την Επιτροπή ότι σκόπευε να παράσχει άμεση ενίσχυση στην παραγωγή που συνδεόταν με σύμβαση προς το ολλανδικό ναυπηγείο, το οποίο είχε υποβάλει προσφορά για τη σύμβαση.

Επειδή τα στοιχεία έδειχναν ότι το άλλο κράτος μέλος που συμμετείχε στον διαγωνισμό για τη σύμβαση ήταν η Γερμανία, η Επιτροπή ζήτησε από το εν λόγω κράτος μέλος να κοινοποιήσει την ενίσχυση που είχε προγραμματίσει να παράσχει υπέρ του εθνικού ναυπηγείου που είχε υποβάλει τη σχετική προσφορά, εφιστώντας την προσοχή στο γεγονός ότι το πρόγραμμα ενίσχυσης αυτό δεν ήταν δυνατόν να εφαρμοσθεί χωρίς προηγούμενη έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής.

Η γερμανική κυβέρνηση απάντησε, με προφορική ανακοίνωση της 2ας Ιουλίου 1987, στην Επιτροπή ότι δεν σκόπευε προς το παρόν να παράσχει ενίσχυση στο γερμανικό ναυπηγείο που είχε υποβάλει προσφορά για τη σύμβαση.

Στη δήλωσή της στα πρακτικά της 1 136ης συνόδου του συμβουλίου των υπουργών της 22ας Δεκεμβρίου 1986, η Επιτροπή ανέφερε ότι όταν ασκεί τις αρμοδιότητες που έχει δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 5 της οδηγίας σχετικά με τις κοινοποιήσεις προτάσεων ενίσχυσης προς ναυπηγεία που βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη και συναγωνίζονται μεταξύ τους για την ίδια παραγγελία δεν επιτρέπει, κατ' εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 της συνθήκης, παρά μόνο την χαμηλότερη ενίσχυση, εκτός αν εκτιμάται ότι υψηλότερη ενίσχυση, μέσα στα επιτρεπόμενα όρια, είναι απαραίτητη για να διασφαλισθεί ότι η σύμβαση πρόκειται να παραμείνει στην Κοινότητα.

Ήταν προφανές ότι η ένταση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε από την ολλανδική κυβέρνηση υπερέβαινε αυτήν της γερμανικής κυβέρνησης η οποία, την εποχή εκείνη, δεν σκόπευε να παράσχει ενίσχυση.

Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή, με επιστολή της 3ης Αυγούστου 1987, ενημέρωσε την ολλανδική κυβέρνηση για την ενίσχυση που σκόπευε να δώσει η γερμανική κυβέρνηση. Ταυτόχρονα, ζητήθηκε από τη γερμανική κυβέρνηση να επιβεβαιώσει οριστικά ότι δεν θα παρείχε ενίσχυση για τη σύμβαση.

Εν συνεχεία, η ολλανδική κυβέρνηση ενημέρωσε, στις 20 Αυγούστου 1987, την Επιτροπή ότι είχε προσαρμόσει το επίπεδο της ενίσχυσης που επρόκειτο να καταβάλει προς το επίπεδο της ενίσχυσης της γερμανικής κυβέρνησης, ανέφερε δηλαδή ότι δεν επρόκειτο να παράσχει ενίσχυση. Σχετική επιβεβαίωση δόθηκε από τη γερμανική κυβέρνηση με το προφορικό σημείωμα της 26ης Αυγούστου 1987.

Με αυτά τα δεδομένα, η Επιτροπή, με επιστολή της 24ης Νοεμβρίου 1987, ενημέρωσε τα δύο ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ότι είχε διαπιστώσει ότι η συγκεκριμένη σύμβαση δεν αποτελούσε αντικείμενο προγράμματος ενίσχυσης και ότι, κατά συνέπεια, δεν υπήρχε λόγος περαιτέρω παρεμβάσεων δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 5 της οδηγίας 87/167/ΕΟΚ.

Με προφορικό σημείωμα της 10ης Ιουνίου 1988, η γερμανική κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή ότι σχεδίαζε εντέλει να παράσχει προς το γερμανικό ναυπηγείο που υπέβαλε προσφορά για τη σύμβαση άμεση ενίσχυση στην

(1) ΕΕ αριθ. L 69 της 12. 3. 1987, σ. 55.

παραγωγή ανάλογη με τη σύμβαση ανερχόμενη στο 16,6 % της αξίας της σύμβασης πριν από την καταβολή της ενίσχυσης. Τη φορά αυτή, η γερμανική κυβέρνηση αναφέρθηκε επίσης στο συναγωνισμό που ασκούσε τρίτη χώρα. Επιπλέον, ενημέρωσε την Επιτροπή ότι το εν λόγω γερμανικό ναυπηγείο είχε κερδίσει τη σύμβαση η οποία είχε συναφθεί στις 10 Αυγούστου 1987.

Είναι προφανές ότι η νέα κοινοποίηση της γερμανικής κυβέρνησης συνιστούσε μεταβολή των συνθηκών που ίσχυαν κατά τη διάρκεια του συναγωνισμού για τη σύμβαση, με βάση τις οποίες η Επιτροπή είχε θέσει την υπόθεση στο αρχείο. Επομένως, η υποχρέωση που είχε αναλάβει η ολλανδική κυβέρνηση να μην παράσχει ενίσχυση για τη σύμβαση ίσχυε ακόμη.

Μολονότι το ναυπηγείο της τρίτης χώρας είχε υποβάλει προσφορά σε τιμή χαμηλότερη τόσο από το ολλανδικό όσο και από το γερμανικό ναυπηγείο, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η παροχή από τη γερμανική κυβέρνηση υψηλότερης ενίσχυσης από εκείνη που κατέβαλε η ολλανδική δεν σήμαινε ότι η τιμή που προσέφερε το γερμανικό ναυπηγείο ήταν περισσότερο ανταγωνιστική από την τιμή που προσέφερε το ολλανδικό. Επομένως, το υψηλότερο επίπεδο ενίσχυσης δεν ήταν απαραίτητο για να παραμείνει η σύμβαση στην Κοινότητα.

Κατά συνέπεια, με επιστολή της 25ης Ιουλίου 1988, η Επιτροπή ενημέρωσε τη γερμανική και ολλανδική κυβέρνηση ότι, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 5 της οδηγίας 87/167/ΕΟΚ, είχε κινηθεί η διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ως προς το καθεστώς ενίσχυσης που είχε προγραμματίσει η γερμανική κυβέρνηση, ταυτόχρονα δε καλούσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

Με την επιστολή της 3ης Ιανουαρίου 1989, ζητήθηκε από τα άλλα κράτη μέλη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Τα ενδιαφερόμενα μέρη, εκτός των κρατών μελών, ενημερώθηκαν για την απόφαση με δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*(1).

II

Η γερμανική κυβέρνηση υπέβαλε τις παρατηρήσεις της ως προς την απόφαση της Επιτροπής με το προφορικό σημείωμα της 17ης Αυγούστου 1988, υποστηρίζοντας ότι δεν υπήρχε θέμα ενδοκοινοτικού ανταγωνισμού στα πλαίσια του άρθρου 4 παράγραφος 5 της οδηγίας 87/167/ΕΟΚ, δεδομένου ότι τα πλοία που πρόσφεραν να ναυπηγήσουν τα δύο ναυπηγεία δεν ήταν συγκρίσιμα λόγω σημαντικών διαφορών που παρουσίαζαν ως προς τις τεχνικές τους προδιαγραφές. Ο λόγος για τον οποίο η τιμή που πρόσφερε το γερμανικό ναυπηγείο οφειλόταν στο ότι η απόδοση του πλοίου που θα κατασκεύαζε το γερμανικό ναυπηγείο ήταν ανώτερη από την απόδοση του πλοίου που θα κατασκεύαζε το ολλανδικό.

Με προφορικό σημείωμα της 13ης Δεκεμβρίου 1988, η γερμανική κυβέρνηση ενημέρωσε την Επιτροπή ότι το ολλανδικό ναυπηγείο δεν είχε λάβει μέρος στον ανταγωνισμό για τη σύμβαση κατά το τελικό στάδιο της διαδικασίας υποβολής προσφορών.

Με τέλεξ της 2ας Σεπτεμβρίου 1988, η ολλανδική κυβέρνηση υποστήριξε την απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία και υπογράμμισε τη σημασία που είχε το γεγονός ότι δεν κατέβαλε ενίσχυση.

Απαντώντας στην πρόσκληση της Επιτροπής να σχολιάσει τον ισχυρισμό της γερμανικής κυβέρνησης σύμφωνα με τον οποίο το ολλανδικό ναυπηγείο δεν είχε συμμετάσχει στο σύνολο της διαδικασίας της υποβολής προσφορών για τη σύμβαση, η ολλανδική κυβέρνηση, με την επιστολή της 9ης Φεβρουαρίου 1989, επιβεβαίωσε και πάλι ότι το ολλανδικό ναυπηγείο είχε συμμετάσχει στη διαδικασία μέχρι τέλους.

Τα άλλα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη των κρατών εκτός των κρατών μελών δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις ως προς την απόφαση της Επιτροπής.

III

Η αρχή στην οποία στηρίζεται το άρθρο 4 παράγραφος 5 της οδηγίας 87/167/ΕΟΚ συνίσταται στην αποφυγή της στρέβλωσης του ανταγωνισμού μεταξύ ναυπηγείων που βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη με την καταβολή ενισχύσεως. Στη δήλωσή της όσον αφορά το άρθρο 4 παράγραφος 5 της εν λόγω οδηγίας στα πρακτικά της 1 136ης συνόδου του συμβουλίου των υπουργών της 22ας Δεκεμβρίου 1986, η Επιτροπή αναφέρει ότι κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της σχετικά με τις κοινοποιήσεις ενισχύσεων που αφορούν προτάσεις ενισχύσεων υπέρ ναυπηγείων που βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη και που συναγωνίζονται μεταξύ τους για την ίδια παραγγελία επιτρέπει, κατά την εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 93 της συνθήκης, μόνο το χαμηλότερο επίπεδο ενίσχυσης εκτός αν επιβάλεται η καταβολή υψηλότερου επίπεδου ενίσχυσης, χωρίς υπέρβαση του ανωτάτου ορίου, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η σύμβαση πρόκειται να παραμείνει στην Κοινότητα, συγχρόνως δε δεν επιτρέπει να συνυπολογίζεται η συγκεκριμένη σύμβαση για τον προσδιορισμό των λοιπών ενισχύσεων λειτουργίας κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 1.

Το επίπεδο ενίσχυσης που έχει προτείνει η γερμανική κυβέρνηση υπερβαίνει εκείνο που έχει προταθεί από την ολλανδική κυβέρνηση. Το γεγονός ότι μια τρίτη χώρα πρόσφερε χαμηλότερη τιμή και από τα δύο ναυπηγεία της Κοινότητας δεν αιτιολογεί στην παρούσα υπόθεση την εφαρμογή του υψηλότερου επιπέδου ενίσχυσης, δεδομένου ότι αυτό δεν είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί η τιμή που πρόσφερε το γερμανικό ναυπηγείο ανταγωνιστικότερη από αυτή που πρόσφερε το ολλανδικό ναυπηγείο.

Η διαφορά ως προς τις τεχνικές προδιαγραφές των πλοίων δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα ναυπηγεία δεν συναγωνιζόντουσαν για την ίδια παραγγελία. Οι προσφορές των ναυπηγείων είχαν βασιστεί στην ίδια πρόσκληση υποβολής προσφοράς από το γερμανό πλοιοκτήτη και αποτελεί φυσική συνέπεια το γεγονός ότι τα διαφορετικά ναυπηγεία υποβάλουν διαφορετικά σχέδια με διαφορετικές προδιαγραφές. Οι διαφορές αυτές, σε συνδυασμό με την ποιότητα, το χρόνο παράδοσης και την τιμή σύμφωνα με την οικονομία της αγοράς αποτελούν τις συνήθεις παραμέτρους στις οποίες βασίζεται η απόφαση του πλοιοκτήτη και όχι η προβλεπόμενη κρατική ενίσχυση αν είχε διαπιστωθεί ότι τα ναυπηγεία δεν συναγωνιζόντουσαν για την ίδια σύμβαση, ο μηχανισμός του άρθρου 4 παράγραφος 5 δεν θα είχε πλέον λόγο υπάρξεως και η Επιτροπή θα έχανε ένα ουσιαστικό μέσο για την προώθηση της πολιτικής ενισχύσεων όπως προβλέπεται στην οδηγία 87/167/ΕΟΚ.

Ενόψει της ρητής διαβεβαίωσης εκ μέρους της ολλανδικής κυβέρνησης ότι ο συναγωνισμός μεταξύ των ναυπηγείων συνεχίστηκε μέχρι τα τελικά στάδια της διαδικασίας υποβο-

(1) ΕΕ αριθ. C 336 της 31. 12. 1988, σ. 2.

λής προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η γερμανική κυβέρνηση τροποποίησε εκ των υστέρων τα προγράμματά της για την παροχή υψηλότερης ενίσχυσης καθώς και του ότι τη σύμβαση την κέρδισε ένα γερμανικό ναυπηγείο, η Επιτροπή οφείλει να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι συνεχίζουν να υπάρχουν οι συνθήκες για την αντιμετώπιση της υπόθεσης στο πλαίσιο του άρθρου 4 παράγραφος 5 της οδηγίας 87/167/ΕΟΚ.

Ακόμη και στην περίπτωση που η θέση της γερμανικής κυβέρνησης ήταν σωστή, το εν λόγω συμπέρασμα δεν επρόκειτο να μεταβληθεί. Αποτελεί σύνηθες φαινόμενο ο πλοιοκτήτης, σε δεδομένη φάση κατά τη διαδικασία υποβολής προσφορών, να επιλέγει ένα από τα ναυπηγεία για τις περαιτέρω λεπτομερείς διαπραγματεύσεις. Αυτό δεν αποκλείει το γεγονός ότι υπήρχε αρχικά συναγωνισμός για τη σύμβαση και ότι το επίπεδο ενίσχυσης που πρότειναν τα κράτη μέλη είχε επηρεάσει την επιλογή ναυπηγείου από τον πλοιοκτήτη.

Σύμφωνα με την ανωτέρω δήλωση της Επιτροπής στα πρακτικά της συνεδρίασης του συμβουλίου των υπουργών της 22ας Δεκεμβρίου 1986, η Επιτροπή πρόκειται να επαληθεύσει, δυνάμει των αρμοδιοτήτων ελέγχου του άρθρου 11 της οδηγίας 87/167/ΕΟΚ, ότι η γερμανική κυβέρνηση δεν πρόκειται να παράσχει περαιτέρω ενίσχυση για να καλύψει τις ζημιές που προέκυψαν επειδή το ναυπηγείο ανέλαβε την παραγγελία σε τιμή κάτω του κόστους, δεδομένου ότι οι συμβάσεις που διέπονται από τη διαδικασία του άρθρου 4 παράγραφος 5 της εν λόγω οδηγίας δεν είναι δυνατόν να συνυπολογισθούν στη βάση για τον προσδιορισμό των λοιπών ενισχύσεων λειτουργίας δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το πρόγραμμα που κοινοποιήθηκε από τη γερμανική κυβέρνηση στις 10 Ιουνίου 1988 όσον αφορά την παροχή ενίσχυσης στον γερμανικό πλοιοκτήτη Paul Häse KG, για τη ναυπήγηση βυτιοφόρου οίνου 1 700 cgt η οποία συνίσταται σε άμεση ενίσχυση προς το ναυπηγείο και αντιπροσωπεύει το 16,6 % της αξίας της σύμβασης πριν από την καταβολή της ενίσχυσης, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί σύμφωνο με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η γερμανική κυβέρνηση δεν είναι δυνατόν να θέσει σε εφαρμογή το πρόγραμμα ενίσχυσης.

Η γερμανική κυβέρνηση ενημέρωσε την Επιτροπή, σε προθεσμία δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης για τα μέτρα που έχει λάβει προκειμένου να καταργήσει το εν λόγω πρόγραμμα ενίσχυσης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 20 Απριλίου 1989.

Για την Επιτροπή

Leon BRITTAN

Αντιπρόεδρος